

JUSTITSMINISTERIET

Folketinget
Retsudvalget
Christiansborg
1240 København K
DK Danmark

Dato: 20. december 2019
Kontor: Strafferetskontoret
Sagsbeh: Nina Lentz
Sagsnr.: 2019-0030-3274
Dok.: 1331019

Hermed sendes besvarelse af spørgsmål nr. 470 (Alm. del), som Folketingets Retsudvalg har stillet til justitsministeren den 6. december 2019. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Karina Lorentzen Dehnhardt (SF).

Nick Hækkerup

/

Maria Holm

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Spørgsmål nr. 470 (Alm. del) fra Folketingets Retsudvalg:

”Vil ministeren angive, om ministeren finder det rimeligt at personer, der får en behandlingsdom og jo netop ikke er egnet til at tage en almindelig straf, pålægges straffesagsomkostninger?”

Svar:

1. Jeg er enig med spørgeren i, at der skal tages særlige hensyn under behandlingen af straffesager mod personer, der som følge af deres psykiske tilstand idømmes anden foranstaltning i stedet for almindelig straf. Disse særlige hensyn er også at finde i strafferetsplejen i forhold til muligheden for at begrænse pligten til at betale sagsomkostninger.

Jeg mener, at der ved at give domstolene rum til at foretage en konkret vurdering af rimeligheden af omkostningsansvaret i den enkelte sag, er skabt en fornuftig balance mellem på den ene side de særlige hensyn, der gør sig gældende i straffesager mod personer, der som følge af deres psykiske tilstand idømmes anden foranstaltning i stedet for almindelig straf, og på den anden side, at det bør være den domfældte og ikke samfundet, der skal bære straffesagens omkostninger.

2. Det følger bl.a. af straffelovens § 16, stk., 1, at personer, der var utilregnelige på gerningstidspunktet på grund af sindssygdom eller tilstande, der må ligestilles hermed, og personer, der var mentalt retarderede i højere grad, er straffri. Retten kan i stedet i disse sager idømme foranstaltninger efter straffelovens § 68 eller forvaring efter straffelovens § 70.

Det følger endvidere af straffelovens § 69, at en gerningsperson, der på gerningstidspunktet befandt sig i en tilstand, der var betinget af mangelfuld udvikling, svækkelse eller forstyrrelse af de psykiske funktioner, men som ikke er omfattet af straffelovens § 16, kan idømmes foranstaltninger efter § 68, 2. pkt., hvis retten finder det formålstjenligt.

3. Retsplejelovens § 1008, stk. 1, fastsætter som en hovedregel, at hvis sigtede findes skyldig, er vedkommende pligtig at erstatte det offentlige de nødvendige udgifter, som er medgået til straffesagens behandling.

Domstolene kan begrænse den dømtes omkostningsansvar, hvis domstolene finder, at den dømtes omkostningsansvar står i åbenbart misforhold til den dømtes skyld, herunder når den dømte er omfattet af straffelovens § 16 eller § 69 og idømmes foranstaltning efter straffelovens § 68 eller § 70, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 4, 2 pkt.

Formålet med bestemmelsen er at give domstolene et større skøn til at vurdere, om det i en konkret straffesag er rimeligt, at en person, der som følge af sin psykiske tilstand idømmes andre foranstaltninger end almindelig straf, skal betale sagens omkostninger.

Der er således tale om en fravigelse af hovedreglen om, at den dømte i en straffesag skal betale sagens omkostninger, jf. retsplejelovens § 1008, stk. 1.

Af de specielle bemærkninger til § 1008, stk. 4, fremgår det, at der ved vurderingen af, om omkostningsansvaret for en domfældt skal begrænses, kan lægges vægt på alle sagens omstændigheder, herunder graden af domfældtes psykiske afvigelse, karakteren og grovheden af den begåede kriminalitet, sagsomkostningernes størrelse og domfældtes betalingsevne, jf. Folketings Tidende 2017-2018, A, L 32, s. 5.